

**Lekebergs
kommun**

Datum:

2026-01-06

Ansvarig:

Kommunstyrelseförvaltningen

Barn- och

utbildningsförvaltningen

Fastställd av:

kommunfullmäktige

Ansvarig

tjänsteperson:

Kultur- och fritidschef

Förvaltningschef barn-
och utbildning

Diarienummer:

KS 25 - 158

Biblioteksplan för Lekebergs kommun

2026 – 2028

Policy

Program

>Plan

Riktlinje

Regler

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
<i>Skillnad folkbibliotek och skolbibliotek.....</i>	<i>4</i>
<i>Folkbibliotek .....</i>	<i>4</i>
<i>Skolbibliotek .....</i>	<i>5</i>
<i>Inledning.....</i>	<i>7</i>
<i>Läsanvisning .....</i>	<i>7</i>
<i>Styrning och stöttning .....</i>	<i>7</i>
Lekebergs kommun– lagom nära till storstadens utbud och landsbygdens idyll.....	8
Folkbibliotek	8
<i>Mötesplats och kunskapscentrum.....</i>	<i>9</i>
<i>Kultur, kunskap och folkhälsa.....</i>	<i>9</i>
Utställningshall	10
Biblioteket för barn och unga.....	10
<i>Barnkonventionen .....</i>	<i>11</i>
Prioriterade grupper	11
Det digitala biblioteket	13
<i>Digital delaktighet.....</i>	<i>13</i>
Bibliotekets medieutbud.....	13
Personal	13
Samarbete	14
<i>Lekebergs bibliotek i Libris.....</i>	<i>14</i>
<i>Bergslagsbibblan .....</i>	<i>14</i>
Uppföljning	15
Skolbibliotek	16
<i>Samverkan med folkbiblioteket .....</i>	<i>16</i>
<i>Skolbibliotek .....</i>	<i>16</i>
<i>Biblioteksrummet .....</i>	<i>17</i>
<i>Skolbibliotekarie .....</i>	<i>17</i>
<i>Skolbibliotek för bildning och utbildning .....</i>	<i>17</i>

<i>Skolbibliotekens medieutbud .....</i>	<i>18</i>
Bilaga – Bibliotekslagen	19
Bibliotekslag (2013:801)	19

Sammanfattning

Bibliotek är en viktig del i den kulturella infrastrukturen i kommunen. Bibliotekens verksamheter styrs av denna biblioteksplan under åren 2026 - 2028.

Biblioteksplanen är ett styrdokument beslutat av kommunfullmäktige. Planen presenterar kommunens långsiktiga vilja och inriktning för biblioteksverksamheten.

Kultur- och fritidsavdelningen, inom samhällsbyggnadsförvaltningen, ansvarar för folkbiblioteksverksamheten. Skolan, inom barn- och utbildningsförvaltningen, ansvarar för skolbiblioteken. Ansvariga nämnder är kommunstyrelsen respektive barn- och utbildningsnämnden.

Biblioteksverksamheten styrs av bland annat bibliotekslagen, skollagen, offentlighets- och sekretesslagen samt barnkonventionen. Tillsammans anger dessa regelverk bibliotekens demokratiska uppdrag, skolbibliotekens pedagogiska roll, skyddet av individens integritet samt barns rätt till information, kultur och delaktighet.

Skillnad folkbibliotek och skolbibliotek

Folkbibliotek och skolbibliotek är två skilda verksamheter både vad gäller uppdrag och målgrupp.

Folkbibliotek har fokus på bildning och luststyrt läsande och lärande för alla, medan skolbiblioteket ska fungera som en pedagogisk resurs för skolan och utformas och utvecklas utifrån den egna pedagogiska verksamheten.

Folkbibliotek

Folkbiblioteksverksamheten i Lekebergs kommun består av Lekebergs bibliotek i Fjugesta. Det är en samlingspunkt vars öppettider ska vara anpassade till människors behov och lokalerna ska vara tillgängliga. Biblioteket ska vara en plats där alla kan mötas.

På biblioteket ska alla kunna hitta den information och kunskap som krävs för att kunna delta aktivt i det demokratiska samhället. Möjligheten till fri åsiktsbildning är också en självklarhet för biblioteket.

Biblioteket ska vara en skattkammare för barn och unga med tillgång till berättelser där de får uppleva läslust och läsglädje. Det ska vara välkomnande och inspirerande. Lekebergs bibliotek ska jobba aktivt med olika läsfrämjande aktiviteter för att nå barn, unga och deras anhöriga.

På biblioteket är barn och ungdomar en prioriterad grupp, och de ska kunna påverka och känna sig delaktiga i verksamheten. Biblioteket ska följa barnkonventionen och ta hänsyn till vad som bedöms vara barns bästa, i varje beslut som fattas.

Biblioteket ska ge service till dem som inte själva kan komma till bibliotekslokalen. Biblioteket ska prioritera personer med läs- och skrivsvårigheter och personer med funktionsnedsättning, som också ska erbjudas hjälpmedel för läsning.

Invånare med annan språkbakgrund än svenska, och de nationella minoriteterna, är också prioriterade grupper som ska kunna få information och låna litteratur på sina språk. Biblioteket erbjuder även medier på lättläst svenska.

Biblioteket ska erbjuda kulturupplevelser, men också vara en arena där människor kan vara kreativa i eget skapande. Biblioteket ska göra läsfrämjande insatser, ge tillgång till litteratur, stimulera till nyfikenhet och uppmuntra människor att bilda och utbilda sig.

En viktig uppgift är att verka för att minska det digitala utanförskapet i samhället.

Bibliotekets verksamhet ska kunna flytta ut där människor finns, via depositioner och medverkan vid aktiviteter i andra lokaler.

Bibliotekets medieutbud ska vara aktuellt. Utbudet ska vara anpassat efter användarnas behov och spegla omvärlden. Biblioteket ska hänga med i den tekniska utvecklingen och erbjuda medier i nya former.

Det är viktigt att bibliotekets besökare bemöts av professionell och utbildad personal för att ge service av hög kvalitet. Målet är att alla ska vara nöjda med sitt besök.

För att utföra sitt uppdrag kan biblioteket samarbeta med aktörer inom kommunen och med lokalsamhället. Biblioteket samarbetar med aktörer utanför kommunens gränser och är en del av det nationella bibliotekssamarbetet.

Lekebergs bibliotek ingår, tillsammans med åtta andra kommuner i länet, i ett gemensamt bibliotekssamarbete under namnet Bergslagsbibblan.

Skolbibliotek

Ett skolbibliotek definieras i lagen som en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Skolbiblioteken ska vara bemannade och sträva efter att i första hand anställa utbildade bibliotekarier. En kommun kan anta en särskild skolbiblioteksplan eller beskriva skolbiblioteksverksamheten i den biblioteksplan som den ska anta enligt 17 § bibliotekslagen (2013:801). I Lekebergs kommun beskrivs skolbiblioteksverksamheten i kommunens biblioteksplan.

Från 2026 inleds skolbibliotekssamverkan i Lekebergs kommun mellan skola och folkbibliotek. Under första hälften av 2026 kommer former för samarbetet, planering av verksamhet och inledande insatser att utformas.

Alla elever i Lekebergs kommun ska ha tillgång till ett skolbibliotek.

Det är rektors ansvar att eleverna får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek samt att skolbibliotekets verksamhet används som en del i

undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens (Skolverket).

Skolbiblioteket ska främja elevernas läsande och medie- och informations-kunnighet.

Skolbiblioteket ska vara ett pedagogiskt stöd i arbetet för en likvärdig skola.

Skolbiblioteken ska ha ett attraktivt och relevant mediebestånd som överensstämmer med pedagogers och elevers behov av allsidighet.

Inledning

Läsanvisning

I biblioteksplanen används orden; är, ska och kan i den löpande texten.

Är, beskriver hur det ser ut nu.

Ska, beskriver de verksamhetsdelar, aktiviteter eller tjänster som ska finnas, till exempel enligt bibliotekslagen. En del av ska-beskrivningarna når biblioteken redan idag, andra inte.

Kan, visar på olika möjliga tillvägagångssätt för utveckling av biblioteksverksamheterna inom flera områden.

Styrning och stöttning

Lekebergs kommuns biblioteksplan för åren 2026 - 2028 är ett styrdokument beslutat av kommunfullmäktige. Planen presenterar kommunens långsiktiga vilja och inriktning för biblioteksverksamheten. Biblioteksplanen både styr och stöttar politiker och tjänstemän i det årliga mål- och aktivitetsplanarbetet. För tjänstemännen fungerar den även som en värdefull vägledning i det dagliga arbetet. Uppföljning sker årligen i det systematiska kvalitetsarbetet.

Kultur- och fritidsavdelningen, inom samhällsbyggnadsförvaltningen, ansvarar för folkbiblioteksverksamheten med kommunstyrelsen som ansvarig nämnd.

Skolan, i barn- och utbildningsförvaltningen, ansvarar för skolbiblioteken med barn- och utbildningsnämnden som ansvarig nämnd.

Bibliotekslagen, skollagen, dataskyddsförordningen (GDPR), sekretesslagen och barnkonventionen är några av de lagar som styr verksamheterna. Andra dokument är vägledande, såsom de nationella kulturpolitiska målen och regional biblioteksplan.

Ur bibliotekslagen:

17 § Kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. *Lag (2019:961).*

Lekebergs kommun– lagom nära till storstadens utbud och landsbygdens idyll

Lekeberg är en attraktiv kommun med goda grundförutsättningar. Ett centralt mål är att det ska vara enkelt att leva i Lekeberg och att kommunen växer och utvecklas på ett ansvarsfullt, varsamt och hållbart sätt. Samhällsutvecklingen ska främjas i hela kommunen. Att invånarna trivs, har tillgång till goda livsmiljöer och erbjuds en fungerande kommunal service är det primära och där är inte kommunens storlek avgörande.

Folkbibliotek

Folkbibliotek är en viktig del i den kulturella infrastrukturen och en naturlig samlingspunkt i lokalsamhället. Bibliotekets öppettider ska vara anpassade till människors behov och lokalerna ska vara tillgängliga. Biblioteket är till för alla som bor, besöker eller jobbar i kommunen.

Folkbiblioteksverksamheten i Lekebergs kommun består av Lekebergs bibliotek som är centralt beläget i kommunhuset i centralorten Fjugesta.

Ur bibliotekslagen:

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Ur bibliotekslagen:

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

Ur bibliotekslagen:

9 § På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

Mötesplats och kunskapscentrum

Människor behöver information och kunskap för att kunna delta och aktivt göra sina röster hörda i det demokratiska samhället. På biblioteket ska alla kunna hitta information efter sina behov. Biblioteket ska verka läsfrämjande för alla åldrar, stimulera till nyfikenhet, fritt kunskapssökande och uppmuntra människor att bilda och utbilda sig. Dagens arbetsliv kräver oftare än förr att människor fortbildar sig under olika skeden av livet. Genom att tillhandahålla studieplatser och internetuppkoppling ska biblioteket vara en resurs för studerande.

Kultur, kunskap och folkhälsa

Biblioteket ska erbjuda kulturupplevelser producerade av både professionella aktörer och amatörer.

Biblioteket ska vara en arena där människor kan vara aktiva i eget skapande. Genom olika aktiviteter och en anpassad lokal kan biblioteket uppmuntra till eget skapande i olika former. På biblioteket kan också utställningsplats, förutom utställningshallen, erbjudas för att visa upp resultaten av eget skapande.

Biblioteksrummet ska vara välkomnande och inspirera till läslust och kreativitet. Biblioteket ska stimulera besökarens fantasi och nyfikenhet, samt erbjuda plats för samtal eller för lugn och ro. Användarna ska känna sig välkomna och delaktiga.

Det är viktigt att värna om och lyfta fram vårt gemensamma kulturarv - kunskap om vårt ursprung gör det lättare att förstå den värld som vi lever i idag. Genom gemensamma kulturupplevelser och berättande i olika former kan biblioteket vara delaktigt i att skapa framtidens kulturarv.

Bibliotekets verksamhet ska kunna flytta ut där människor finns. Depositioner och medverkan vid aktiviteter i andra lokaler, samt arrangemang, ger möjligheter för biblioteket att nå ut.

Ur bibliotekslagen:

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.

Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Utställningshall

I biblioteket finns Lekebergs kommuns utställningshall. Utställningshallen ska vara en lokalt och regionalt etablerad utställningsverksamhet för kommunens invånare och besökare, och ska bidra till ökad kulturverksamhet i kommunen.

Utställningshallen ska vara en arena för upplevelser genom olika typer av utställningar och tillhörande kringverksamhet. Utställningsverksamheten kan skapa möten, samtal, reflektioner, reaktioner, tolkningar och perspektiv.

Utställningshallen ska vara tillgänglig för alla.

Biblioteket för barn och unga

Biblioteket ska vara en skattkammare för barn och unga, där de får uppleva läslust och läsglädje. Barn har rätt att växa upp med tillgång till böcker och berättelser i sina liv. Biblioteksrummet ska vara välkomnande och inspirerande både för läsning och samvaro.

Barn och ungdomar är en prioriterad grupp och bibliotekspersonalen möter barnen genom att se och lyssna till dem.

En stor del av barns språkutveckling sker under de tre första levnadsåren, och den språkliga förmågan påverkas av hur föräldrar och andra vuxna pratar med barnet. Att prata, sjunga, leka och läsa böcker hjälper barnet utveckla ett rikt språk. För att uppmuntra till läsning i hemmen delas gåvoböcker ut till barn som är nyfödda, 18 månader och 4 år genom samarbete med Barnavårdscentralen (BVC).

För att gynna språkutveckling och uppmuntra till läsning kan biblioteket samarbeta med till exempel Familjecentralen, öppna förskolan, föreningar, förskolor och skolor.

Biblioteket arbetar aktivt utifrån sin läsfrämjandeplan för att nå barn, unga och deras anhöriga.

Ur bibliotekslagen:

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Det kan bland annat ske genom sagostunder, Babybokis, utlån till förskolor och stöttning av förskolornas egna hallbibliotek, delaktighet i olika läsprojekt, läsklubbar enligt Shared Reading-metoden och läsfrämjande aktiviteter under skollov.

Biblioteket har medier och annat material anpassade både för att utveckla barns språk, närhet och samspel mellan barn och vuxen. Det finns också medier för föräldraskapsstöd.

Barnkonventionen

Sedan 1 januari 2020 är FN:s konvention om barnets rättigheter lag i Sverige. För biblioteksverksamheten innebär det att i varje beslut som fattas ska hänsyn tas till vad som bedöms vara barns bästa.

Precis som vuxna har barn rätt till yttrandefrihet och tillgång till information, samt rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion. Barn har också rätt att delta i det kulturella och konstnärliga livet.

Bibliotekspersonalen ska ha kunskap om barnrättsfrågor och det ska finnas ett barnrättsombud med fördjupad kunskap. Personalen ska utveckla metoder för att ge barn och unga möjlighet att uttrycka sin åsikt och vara delaktiga i biblioteksverksamheten.

Ur barnkonventionen:

Artikel 12:

Konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Ur barnkonventionen:

Artikel 13:

Barn ska ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

Ur barnkonventionen:

Artikel 31:

Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

Prioriterade grupper

Biblioteket ska prioritera vissa grupper. Personer med läs- och skrivsvårigheter och personer med funktionsnedsättning ska erbjudas aktuella medier och tekniska hjälpmedel för läsning.

De nationella minoriteterna och andra med annan språkbakgrund än svenska ska kunna få information och litteratur på sina språk. Biblioteket köper in medier på efterfrågade språk eller lånar från andra bibliotek, till exempel Mångspråkiga lånecentralen.

De nationella minoriteternas historia och kulturella särart ska också lyftas fram. Det kan ske genom utställningar och uppmärksammande av högtidsdagar. Dessutom ska de nationella minoriteternas rättigheter särskilt synliggöras.

På biblioteket finns medier på lättläst svenska som flera av de prioriterade grupperna har behov av. Alla ska ha tillgång till bibliotekets verksamhet och service.

Bibliotekarierna ska ha kunskap och kompetens om tjänster, system och digital teknik som finns för de prioriterade grupperna. Personalen ska ge information och handledning om de olika tjänsterna.

Biblioteket ska välkomna alla och kan ha särskilda riktade aktiviteter för prioriterade grupper. Biblioteket kan genomföra arrangemang som fungerar främjande och stärkande för de nationella minoriteterna och minoritetsspråken.

Enligt bibliotekslagen ska biblioteket vara tillgängligt för alla. För att nå dem som på grund av funktionsnedsättning inte själva kan komma till bibliotekslokalen ska biblioteket erbjuda Boken kommer eller Talboken kommer.

Ur bibliotekslagen:

§4 Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

Ur bibliotekslagen:

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Det digitala biblioteket

Biblioteket erbjuder digitala tjänster som e-medier, databaser och tillgång till bibliotekets katalog via Bergslagsbibblans gemensamma hemsida. Bibliotekets konton på sociala medier ger möjlighet till information och dialog.

Digital delaktighet

Biblioteket ska verka för att minska det digitala utanförskapet i samhället. Biblioteket erbjuder tillgång till datorer och fritt trådlöst nätverk till besökarna. Digital handledning kan genomföras av bibliotekspersonalen eller till exempel i samarbete med studieförbund.

Bibliotekets medieutbud

Bibliotekets medieutbud är mångsidigt och behöver ständigt aktualiseras. För att hålla bibliotekets bestånd relevant måste arbetet med inköp, gallring och översyn pågå kontinuerligt utifrån en kvalitetsbedömning. Det ska vara anpassat efter biblioteksanvändarnas behov och önskemål och spegla omvärlden.

Det finns en mångfald av olika medietyper. Det är viktigt att biblioteket följer med i den tekniska utvecklingen och erbjuder medier i nya former. Mediernas innehåll och exponering bidrar till läslust, inspiration och det livslånga lärandet.

När en låntagare efterfrågar medier som inte finns i Bergslagsbibblans bestånd, och som inte går att köpa in, kan biblioteket låna dem från andra bibliotek.

Personal

Biblioteket är platsen för det goda mötet. Det är viktigt att bibliotekets alla besökare bemöts professionellt, och ges god service. Alla biblioteksbesökare ska bemötas med respekt och på ett likvärdigt sätt, samt utifrån varje persons behov. Målet är att alla ska vara nöjda med sitt besök.

Biblioteket ska ha personal med utbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap. I en föränderlig värld ställs höga krav på kontinuerlig kompetensutveckling och omvärldsbevakning. Att arbeta på ett bibliotek innebär ett kvalificerat arbete som kräver social kompetens och inkännande. Arbetet innebär att kunna söka i en mångfald av källor och ha kunskap om källkritik.

Biblioteket samverkar med andra bibliotek och organisationer både lokalt, regionalt och nationellt. Utöver att möta biblioteksanvändaren under bibliotekets öppettider består verksamheten av så kallat inre arbete; bland annat administration, mediehantering, och planering.

Samarbete

Lekebergs bibliotek samarbetar med olika aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Syftet med samarbeten är att höja kvaliteten och kunna erbjuda ett bredare utbud av både medier och aktiviteter. Det sparar också resurser bland annat genom samverkan inom upphandlings- och avtalsprocesser, och kompetensutveckling för den egna personalen.

Biblioteket ingår i det nationella bibliotekssamarbetet, bland annat genom fjärrlåneverksamhet.

På regional nivå sker samarbete med Biblioteksutveckling Region Örebro län (BRÖL) vars syfte är att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet. Regionbibliotekets arbete beskrivs i den regionala biblioteksplanen.

Biblioteket välkomnar även initiativ från lokalsamhället; lokala nätverk, föreningar och privatpersoner. Det är viktigt att lyfta fram lokala krafter och idéer.

Biblioteket kan ingå i samarbeten som utvecklar och berikar både bibliotekets och andras verksamheter, som till exempel förskoleverksamheten, skolbiblioteken och äldreomsorgen.

Lekebergs bibliotek i Libris

Lekebergs bibliotek finns med i den nationella katalogen Libris, som samordnas av Kungliga biblioteket (KB). Libris innehåller information om mediasamlingar på bland annat lärosätes-, forsknings-, special- och folkbibliotek.

Bergslagsbibblan

Lekebergs bibliotek ingår i Bergslagsbibblan, som är ett samarbete mellan 9 av kommunerna i Örebro län: Askersund, Hallsberg, Hällefors, Kumla, Laxå, Lekeberg, Lindesberg, Ljusnarsberg och Nora. Kommunbiblioteken har en gemensam hemsida och katalog och erbjuder service till alla låntagare.

Användarna har tillgång till alla nio kommunbiblioteks utbud av böcker, tidskrifter och annan media. De kan använda samma bibliotekskort i alla kommunerna och de kan låna och lämna tillbaka var de vill inom samarbetet.

Bergslagsbibblan innebär också ett vidare samarbete med nätverk för chefer och personal. På så sätt minskas sårbarhet och det ger förutsättningar för en ökad kvalitet för verksamheten.

Uppföljning

Regeringen har beslutat att Kungliga biblioteket ska ha uppdraget att följa upp biblioteksplanerna. Den uppföljningen sker på nationell nivå.

Biblioteksplanen är ett styrande och vägledande dokument som används aktivt i verksamhetens planering.

Ur bibliotekslagen:

§ 18 Uppföljning

Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet. Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.

Skolbibliotek

Samverkan med folkbiblioteket

Syftet med skolbiblioteksplanen är att säkerställa att skolbiblioteksverksamheten bedrivs i enlighet med lagstiftningen och på ett sätt som stärker elevernas lärande, läsutveckling och medie- och informationskunnighet.

Från 2026 inleds skolbibliotekssamverkan i Lekebergs kommun mellan skola och folkbibliotek.

Ett av folkbibliotekens och skolans främsta gemensamma uppdrag är att främja läsning. Här kan folk- och skolbibliotek gemensamt bidra genom insatser för att utveckla läsförmåga, läsförståelse och inte minst läslust och intresse för läsning.

Folkbibliotekets uppdrag är kopplat till den fria tiden och skolbibliotekets uppdrag är kopplat till undervisningen. Båda fyller en viktig roll inom sitt sammanhang och kan genom samverkan ytterligare förstärka varandras måluppfyllelse.

Inom samverkan ska följande prioriteras:

- Inrätta ett samverkansforum för biblioteksfrågor mellan förvaltningarna. Forumet ska omhänderta principiella frågor och säkerställa att det finns en kanal för dialog och samverkan mellan folkbiblioteket och skolorna.
- Samverka kring bemanning av skolbibliotek.
- Inom ramen för samverkan bidra till ökad tillgång till biblioteksverksamhet samt ökad läslust och läsintresse.

Skolbibliotek

Skolbiblioteket ska vara ett pedagogiskt stöd i arbetet för en likvärdig utbildning och bidra till ökad måluppfyllelse i skolan.

Skolbiblioteket har en viktig pedagogisk uppgift i att stödja och bidra till elevers lärande i många ämnen. Att kunna läsa, skriva och ha digital kompetens är en förutsättning för lärande, en demokratisk rättighet och viktigt för att kunna vara en aktiv samhällsmedborgare. För att utveckla elevernas språk krävs möten med litteratur, högläsning och berättande i olika former i kreativa och inspirerande läsmiljöer. Förutsättningar behöver skapas för att skolorna ska kunna stärka de nationella minoritetsspråken och stödja flerspråkighet hos elever med annat modersmål än svenska.

Skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. Den nya lagstiftningen anger också att det i biblioteksplanen ska preciseras hur ändamålet med skolbiblioteken uppnås.

Ett utvecklingsarbete ska påbörjas under 2026 för att skolbiblioteken ska få den roll och den kvalitet som den nya lagstiftningen kräver. I detta arbete ingår bland annat följande punkter:

- Organisera resurser för bemanning i skolbiblioteken.

- Ta fram former för hur skolbiblioteksverksamheten ska planeras, följas upp och utvecklas.
- Ta fram verksamhetsnära mål för skolbiblioteksverksamheten.

Lekebergs kommun har tre grundskolor på tre orter: Mullhyttan, Fjugesta och Hidinge. Idag har varje skola ett biblioteksrum.

Antal elever december 2025

Skola	Årskurs	Antal elever
Mullhyttans skola	Förskoleklass – åk 6	124
Hidinge skola	Förskoleklass – åk 6	348
Lekebergsskolan f-3	Förskoleklass – åk 3	210
Lekebergsskolan 4–6	Åk 4–6	178
Lekebergsskolan 7–9	Åk 7–9	319
Anpassad grundskola		8
Lekebergs gymnasieskola		14

Ur bibliotekslagen:

10 § För skolbibliotek finns utöver vad som gäller enligt denna lag ytterligare bestämmelser i 2 kap. 24 a-24 d §§ skollagen (2010:800). *Lag (2024:1073).*

December 2025 var det totala antalet elever på kommunens skolor 1 201.

Biblioteksrummet

Skolbiblioteket ska vara en trygg, tillgänglig och inkluderande lärmiljö som är till för alla. Där ska finnas tillgång till ett anpassat medieutbud.

Skolbibliotekarie

Skolbibliotekarien ska samverka med pedagoger och annan personal för att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av den pedagogiska verksamheten.

Skolbibliotek för bildning och utbildning

Skolbibliotek ska utöver de ändamål som anges i bibliotekslagen, främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. I enlighet med bibliotekslagen ska skolbibliotek verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Skolbibliotek ska också främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt (Skolverket).

Skolbibliotekens medieutbud

Skolbiblioteken ska erbjuda ett varierat utbud av böcker och annan media som är anpassade till elevernas ålder, språknivå, intressen och färdigheter.

Genom skolbiblioteken ska alla elever i kommunen få tillgång till böcker på ett likvärdigt sätt. Genom ett anpassat medieutbud ökar förutsättningarna att väcka läslusten hos alla elever.

Bilaga – Bibliotekslagen

Bibliotekslag (2013:801)

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Det allmänna biblioteksväsendet består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet och utgörs av:

1. folkbibliotek,
2. skolbibliotek,
3. regional biblioteksverksamhet,
4. högskolebibliotek,
5. lånecentraler, och
6. övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet.

Ändamål

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Ansvarsfördelning

3 § Bibliotekshuvudmän är kommunerna, regionerna, staten och, i fråga om vissa skolor, enskilda.

1. För folkbibliotek ansvarar kommunerna.
2. För skolbibliotek ansvarar kommuner, regioner, staten eller enskilda huvudmän i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. skollagen (2010:800).
3. För regional biblioteksverksamhet ansvarar regionerna och de kommuner som inte ingår i en region.
4. För högskolebibliotek vid universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434) ansvarar staten.
5. För lånecentraler ansvarar staten.
6. För övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet ansvarar den som enligt särskilda bestämmelser är huvudman för verksamheten.

Om ett kommunalt eller statligt bibliotek drivs av någon annan än huvudmannen ansvarar huvudmannen för att den som driver biblioteket följer bestämmelserna i denna lag. *Lag (2019:961).*

Prioriterade grupper

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att

utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Folkbibliotek

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.

Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

9 § På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

Första stycket hindrar inte att folkbiblioteken tar ut

1. ersättning för kostnader för porto, fotokopiering och andra liknande tjänster, och
2. avgift för de fall låntagare inte inom avtalad tid lämnar tillbaka det som de har lånat.

Skolbibliotek

10 § För skolbibliotek finns utöver vad som gäller enligt denna lag ytterligare bestämmelser i 2 kap. 24 a-24 d §§ skollagen (2010:800). *Lag (2024:1073).*

Regional biblioteksverksamhet

11 § Varje region och de kommuner som inte ingår i en region ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet. *Lag (2019:961).*

Högskolebibliotek

12 § Det ska finnas tillgång till högskolebibliotek vid alla universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434). Dessa bibliotek ska svara för biblioteksverksamhet inom de områden som anknyter till utbildning och forskning vid universitetet eller högskolan.

Lånecentraler

13 § För en kompletterande informations- och medieförsörjning ska det finnas en eller flera lånecentraler.

Samverkan

14 § I syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser ska bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet samverka.

15 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska avgiftsfritt ställa litteratur ur de egna samlingarna till varandras förfogande.

Skyldigheten att avgiftsfritt ställa litteratur till förfogande gäller inte för folk- eller skolbibliotek.

16 § Bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar hindrar inte att folk- eller skolbibliotek avgiftsfritt ställer litteratur till förfogande för ett bibliotek i det allmänna biblioteksväsendet som är beläget utanför kommungränsen.

Lag (2017:768).

Biblioteksplaner

17 § Kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. *Lag (2019:961).*

Uppföljning

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet.

Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.